

1

Het begint

Zaterdag 31 januari 1953

Het gebeurt wel vaker dat het hard waait. Het fluiten van de wind om het huis is een bekend geluid in Zeeland. Maar nu fluit de wind niet. Hij beukt. Het huis lijkt in de weg te staan van een grote, onzichtbare reus. Maarten probeert zich te concentreren op zijn huiswerk. Hij moet voor school een opstel maken over iets wat hij echt heeft meegemaakt. Zijn verhaal gaat over zijn opa die vorig jaar is gestorven. Het is eigenlijk vreemd wat woorden kunnen doen. Het stukje over de begrafenis is zo goed gelukt dat Maarten bijna echt moest huilen toen hij het nalas. Opa was al heel erg oud en in de war toen hij stierf. Maarten durft het nauwelijks toe te geven, maar hij was eigenlijk niet zo verdrietig toen zijn opa doodging. In zijn verhaal heeft hij alles iets erger gemaakt dan het eigenlijk was.

‘Jullie moeten maar gaan,’ zegt Maartens moeder. ‘Met dit weer ben je langer onderweg.’

Maartens zus, Janna, propt snel nog een halve boterham naar binnen. Maarten schrijft de laatste zin op en blaast over het papier. Zo droogt de inkt sneller.

‘Ik vraag me eigenlijk af of school wel doorgaat,’ zegt zijn

moeder terwijl ze weer naar buiten kijkt.

‘Natuurlijk wel,’ zegt Maarten. ‘Binnen stormt het niet.’ Hij stopt zijn huiswerk in zijn schooltas en doet de deur open. De deur slaat bijna in zijn gezicht. Hij moet twee handen gebruiken om hem open te doen.

Maarten en Janna lopen tegen de wind in. Ze buigen allebei voorover zodat ze er minder last van hebben. In de verte ziet Maarten zijn klasgenoot Arie lopen. Arie heeft een arm om zijn kleine broertje Willem geslagen om hem te beschermen tegen de windvlagen.

Het begint steeds harder te regenen.

‘Maar goed dat we niet op de fiets zijn!’ roept Janna.

‘Nee, fietsen kan nu echt niet!’ roept Maarten terug. Ze draaien zich om en lopen een stukje achteruit. Zo kunnen ze tegen de wind leunen.

Kletsnat komen ze aan op school. Janna gaat naar haar klas. Maarten loopt door naar de bovenste verdieping. Hij zit al in de zesde.

Aan de kapstok hangen alleen maar drijfnatte, dampende jassen.

Het opstel

Normaal gesproken is Maarten maar met één ding bezig als hij op school komt. Geertje. Hij probeert altijd nog even met haar te kletsen voor ze de klas in moeten. Maar nu staat Geertje met haar vriendinnen te kletsen. Hij wil ze niet storen. Ze draait zich wel even om en glimlacht naar Maarten, maar daarna praat ze weer snel door. Ook de jongens staan bij elkaar. Iedereen heeft het over de storm. ‘Mijn vader zegt dat het nog veel erger wordt,’ zegt Arie.

Maarten kijkt verbaasd op. Arie zegt bijna nooit iets serieus. Hij maakt altijd alleen maar grappen. Of ruzie.

‘Weet je wat pas erg is?’ buldert ineens een harde stem. Meneer Vermeulen staat in de deuropening van het lokaal. ‘Als jullie te laat in de les zijn, dat is pas erg! En wie over een minuut niet op zijn stoel zit, is te laat.’

Iedereen rent naar binnen, maar Maarten kan zijn tas niet vinden. Hij begrijpt er niks van. Die had hij toch naast zich op de grond gezet? Pas als de gang leeg is, ziet hij verderop zijn tas liggen. Al zijn boeken liggen ernaast.

‘Komt er nog wat van, Maarten?’ vraagt de meester streng.

‘Ja, meneer Vermeulen,’ antwoordt Maarten beleefd terwijl

hij zijn spullen opraapt. ‘Het spijt me, maar mijn tas was omgevallen.’ Hij rent naar zijn plaats en gaat zitten.

Meneer Vermeulen kijkt de klas rond. ‘Niet iedereen is er,’ zegt hij. ‘Kinderen die ver weg wonen, kunnen vandaag niet naar school fietsen. Ik ben eerlijk gezegd blij dat we vandaag maar een halve dag school hebben. Vanmiddag ga ik binnen bij de kolenkachel een boek lezen. Laat het buiten maar stormen.’

Geertje trekt een raar gezicht en kijkt dan of Maarten het gezien heeft. Maarten moet zijn best doen om niet in lachen uit te barsten. Ze hebben afgesproken om vanmiddag samen een fietstochtje te gaan maken. Dat doen ze vaker op zaterdagmiddag, maar het gaat vast niet door met dit weer. Het gaat hun natuurlijk ook niet echt om het fietsen.

‘Leg jullie huiswerk maar op je tafeltje,’ zegt meneer Vermeulen.

Maarten grabbelt in zijn tas. Waar is dat opstel? Hij heeft alles toch netjes in zijn tas gedaan?

‘Komt er nog wat van?’ vraagt meneer Vermeulen ongeduldig.

Maarten voelt zijn wangen gloeien. ‘Ik heb het verhaal vanochtend afgemaakt,’ zegt hij. ‘Het zit ergens in mijn tas.’

Meneer Vermeulen schudt zijn hoofd. Dan loopt hij door naar de andere tafeltjes.

Maarten ziet ineens dat Arie vals naar hem lacht en hij kan even bijna niet ademen. Arie! Arie met zijn gemene grijns. Arie die nooit huiswerk maakt! Op het hoekje van zijn tafeltje ligt een stapeltje papier. Maarten zit te ver om het goed te zien, maar hij ziet paarse letters op die papieren. Maarten schrijft altijd met paarse inkt. Hij denkt vliegensvlug na. Staat zijn naam boven het opstel? Nee, hij weet bijna zeker dat hij dat

is vergeten omdat hij zo'n haast had.

Meneer Vermeulen loopt weer langs zijn tafeltje. 'En, Maarten?'

'Ik kan het niet vinden, meneer,' antwoordt hij. 'Misschien ligt het nog thuis.'

'Dan kan ik het niet nakijken,' antwoordt meneer Vermeulen. 'Niet nakijken betekent een één, dat weet je.'

Maarten staart met een strakke blik naar zijn tafel. Hij wil niet dat Arie ziet dat er tranen in zijn ogen staan.

Als om twaalf uur de bel gaat, loopt Maarten als eerste de klas uit. In de gang wacht hij Arie op. Arie grijnst terwijl hij zijn jas pakt.

'Jij hebt mijn opstel gepikt,' zegt Maarten.

Arie begint nu hardop te grinniken. 'Echt niet,' zegt hij. 'Waarom zou ik?'

'Omdat je weet dat mijn verhalen altijd goed zijn,' antwoordt Maarten. 'En omdat je zelf waarschijnlijk geen verhaal kon verzinnen.'

Arie trekt zijn jas aan. 'Bewijs het maar eens,' zegt hij. 'Mijn naam staat boven dat opstel. Jouw naam is nergens te zien.'

'Dat komt omdat ik dat was vergeten,' zegt Maarten.

Arie haalt zijn schouders op. 'Tja,' zegt hij. 'Dat is dan jammer.'

Maarten balt zijn vuisten. Maar dan tikt Geertje hem aan.

'Niet doen,' fluistert ze. 'Het heeft geen zin.'

Arie kijkt Maarten nog even spottend aan voordat hij zich omdraait en de school uit loopt.

'Meneer Vermeulen is niet gek,' zegt Geertje. 'Als hij de eerste zin leest weet hij al dat het verhaal niet van Arie is.'

'Misschien,' zegt Maarten. 'Maar ik kan het niet bewijzen. En straks heeft Arie een negen en ik een één.'

‘Het komt vast goed.’ Geertje trekt Maarten mee naar buiten. De storm is nog erger geworden en het is moeilijk om elkaar nog te verstaan.

‘Zie ik je vanmiddag nog?’ schreeuwt Geertje.

‘Ja!’ roept Maarten terug. ‘Maar eerst moet ik naar huis om te eten.’

‘Weet je zeker dat je langskomt, met die storm?’ vraagt Geertje.

Maarten wil antwoorden, maar een windvlaag blaast zijn woorden weg. Hij draait zich om zodat hij in de luwte kan praten. ‘Natuurlijk,’ zegt hij. ‘Zelfs als het stormt, kom ik naar je toe.’

3

Hoogwater

Thuis wil Maarten vertellen wat er is gebeurd met zijn opstel, maar hij merkt dat zijn moeder niet naar hem luistert.

‘Jullie moeten snel een boterham eten,’ zegt ze gejaagd. ‘Maarten, jij moet daarna meteen naar de dijk om je vader te helpen.’

‘Wat doet hij daar dan?’ vraagt Maarten verbaasd. Op zaterdagmiddag gaat zijn vader meestal een borreltje drinken met vrienden.

‘Ze zijn vloedplanken aan het neerzetten. Het gaat vannacht nog harder stormen en er komt hoogwater.’

Maarten wilde eigenlijk zeggen dat hij met Geertje had afgesproken, maar hij begrijpt meteen dat hij daar nu niet over moet zeuren. Hij zal echt eerst moeten gaan helpen.

‘Mag ik mee?’ vraagt Janna.

‘Nee,’ zegt moeder. ‘Jij moet mij even helpen. We moeten onze spullen naar zolder brengen en het vloerkleed oprollen.’

‘Waarom mag Maarten buiten helpen en moet ik hier blijven?’ moppert Janna. ‘Zeker alleen omdat ik een meisje ben?’

Moeder zou normaal boos worden als Janna zo brutaal doet, maar nu kijkt ze alleen maar bezorgd naar de meubels in de kamer.

‘Komt het water zo hoog?’ vraagt Maarten verbaasd.

‘Ach, misschien is het onzin dat we alles naar boven brengen,’ antwoordt moeder. ‘Maar ik ben nu eenmaal liever voorbereid. Je vader denkt dat het heel erg wordt, maar de dijkgraaf verwacht dat het wel meevalt.’

‘Wat is nou weer een dijkgraaf?’ vraagt Janna.

‘De dijkgraaf is een man die veel weet over de zee en de rivieren,’ zegt Maarten. ‘Hij houdt alle dijken in de buurt in de gaten. We hebben het er vorig jaar over gehad op school. Jij krijgt dat ook nog allemaal.’

‘Nou, dan zal de dijkgraaf wel gelijk hebben, als hij er zoveel over weet!’ zegt Janna. ‘Het valt vast mee.’

Janna klinkt een beetje brutaal, maar moeder zegt er niets van. Ze haalt alleen haar schouders op. ‘Ik weet het niet,’ verzucht ze. ‘Veel mensen in het dorp twijfelen. Ze vinden onze dijkgraaf nogal eigenwijs. Schiet nou maar op.’

Maarten slobbert zijn brood weg met zijn melk. Zijn moeder haalt de zilveren theepot uit de kast en pakt een schilderij van de muur. Uit de keuken pakt ze een zilveren suikerlepel, die ze in de zak van haar schort steekt. Dan staat ze stil en kijkt ze even om zich heen terwijl ze bedenkt wat er nog meer naar zolder moet.

Maarten trekt zijn jas weer aan en gaat naar buiten. De deur knalt bijna uit zijn handen. Bij de dijk staat hij even stil om te kijken, want hij heeft de zee nog nooit zo wild gezien. De golven klotsen en schuimen, alsof de zee kookt.

‘Daar ben je eindelijk!’ roept zijn vader. Maarten kijkt